

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

k.aghili.f@chmail.ir



دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم
دانشکده علوم قرآنی ملایر

روش تحقیق در علوم قرآن و حدیث

جلسه چهارم

همارت‌های ساخت مسأله پژوهش

چهل حدیث درباره جوانان - حدیث هفتم

امام جعفر صادق علیه السلام

لَسْتُ أَحَبُّ أَنْ أَرَى الشَّابَّ مِنْكُمْ إِلَّا غَادِيًا فِي حَالَيْنِ:
عَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا.

دوست ندارم جوان را در شما بینم جز اینکه در یکی از این دو حالت باشد: یا خودش عالم به علوم و معارف اسلامی و یا در حال تعلّم و فراگیری آنها باشد.

(امالی طوسی، ج ۱، ص ۳۱۰)

دکتر شرف‌رنگ و معارف اسلامی مسجد بیت



□ یادآوری جلسه گذشته

✓ عدم توانایی در کشف ارتباط بین اطلاعات و پژوهش

✓ نبود داده ها خود نوعی از اطلاعات است.

✓ موضوع محور شدن پژوهش و تفاوت موضوع و عنوان

✓ مسأله پنداری مبانی



□ فواید مسأله محور بودن پژوهش

۱- امکان ارزیابی دقیق کارآیی و اثربخش بودن پژوهش

۲- خلاقیت و بارور شدن ذهن در مواجهه با پژوهش

۳- نوآوری در تحقیق

۴- غنی شدن گستره علم

۵- امکان گذار روشمند از فرضیه به نظریه

۶- شناخت و نقد منابع پژوهش



□ چگونه پژوهشی مسأله محور طراحی کنیم؟

- مواجهه فعال با مشکل
- صورت بندی دقیق مسأله با استفاده از فنون تبدیل مشکل به مسأله
- تدوین فرضیه پژوهش (پاسخ حدسی پژوهشگر به مسأله)
- تبیین روش ها و ابزارهای آزمون فرضیه



□ مهارت تبدیل مشکل به مسأله

○ مثال عملی: دو نوع مواجهه یک مدیر با مشکلی مانند اعتصاب کارکنان

◀ امکان تبدیل مشکل به بحران در صورت عدم مسأله محور بودن برخورد مدیر

مثال عملی: دو نوع مواجهه یک مدیر با مشکلی مانند اعتصاب کارکنان

گام اول: درک تفاوت مشکل و مسأله



□ تفاوت های مشکل و مسأله

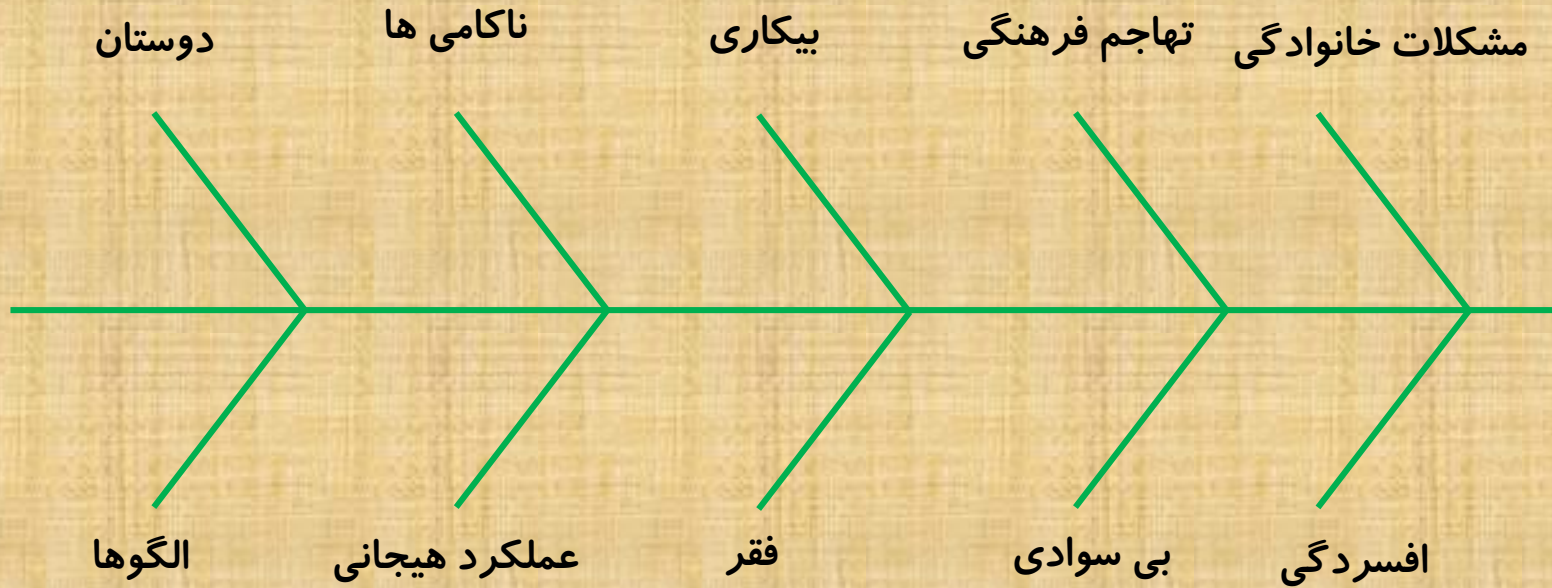
| مسأله | مشکل |
|---------------------|----------------------------|
| معین | مرکب از امور متعدد و محتمل |
| روشن و متمایز | مبهم |
| ژرف و عمیق | سطحی |
| قابل رصد توسط متخصص | قابل رؤیت توسط عوام |
| روشمند | فاقد روش بررسی |
| قابل حل | غیر قابل حل |



□ مهارت تجزیه مشکل به مسائل محتمل

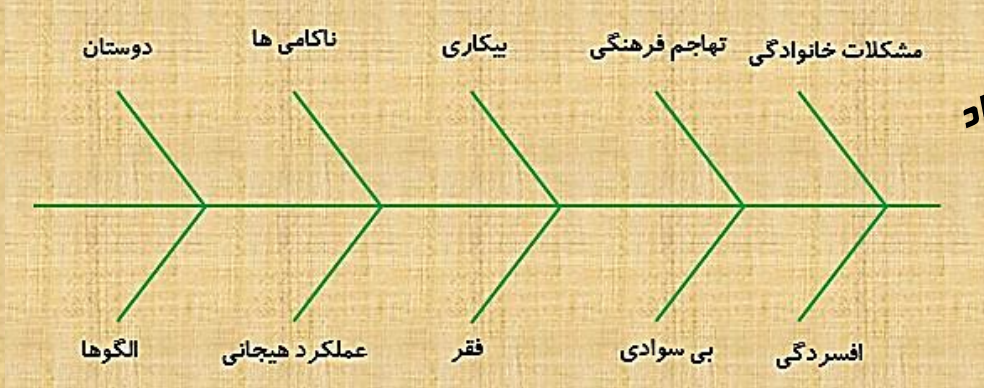
○ روش اول : تجزیه مشکل به عوامل محتمل (روش تیغ ماهی)

مشکل اعتیاد





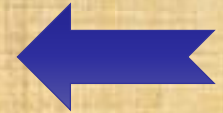
مهارت تجزیه مشکل به مسائل محتمل



○ روش اول : روش تیغ ماهی

الگوی متنی ساخت مسأله

یکی از موارد تیغ ماهی + و + مشکل

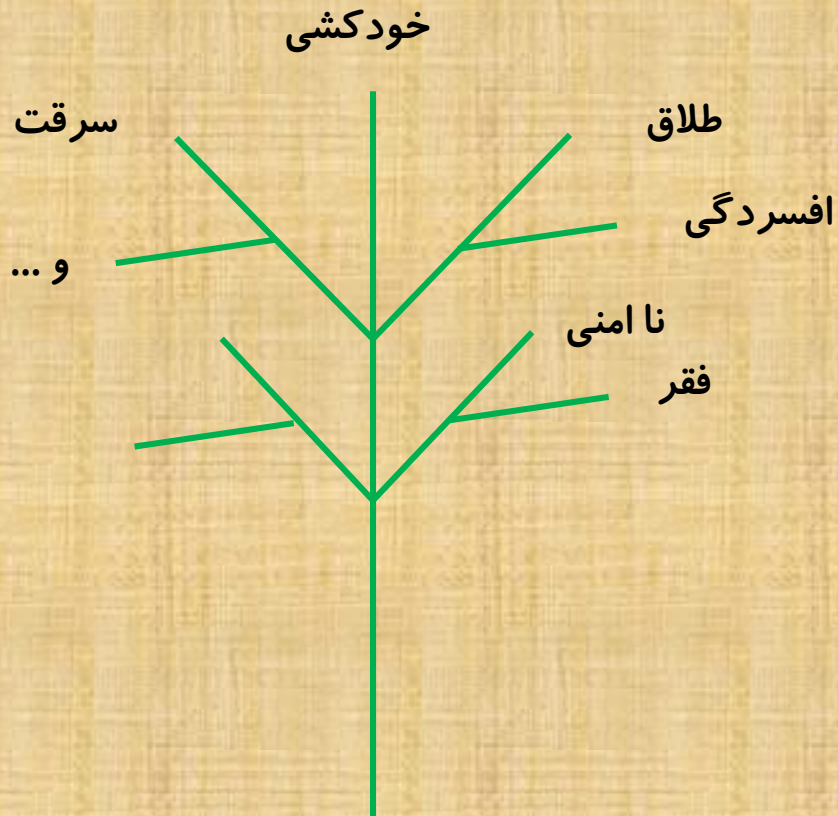


مثال ← فقر و اعتیاد



□ مهارت تجزیه مشکل به مسائل محتمل

○ روش دوم : تجزیه مشکل به آثار محتمل (روش درخت مسأله یاب)



الگوی متنی ساخت مسأله

مشکل + و + یکی از شاخه های درخت

مثال ← اعتیاد و طلاق

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

ومن الله التوفيق
Draghili.blog.ir

